

JEAN-BAPTISTE EN AUGUSTE VAN LOKEREN

Jean-Baptiste Van Lokeren werd geboren te Gentbrugge op 5 mei 1764. Hij studeerde te Leuven en behaalde het diploma van dokter in de geneeskunde in 1789. Hij vestigde zich te Gent, waar hij om zijn uitgebreide kennis al vlug zeer werd gewaardeerd. Hij werd gemeenteraadslid op 6 floréal jaar VI (25 april 1798) en bleef lid van de gemeenteraad tot zijn dood op 16 december 1841. J. B. Van Lokeren was een tijd lid van de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen, lid van de geneeskundige commissie, hoofddokter van het Bijlokehospitaal. Prof. Hippolyte Kluyskens schrijft in zijn werk "Les Hommes Célèbres dans les sciences et les arts et des médailles qui consacrent leur souvenir (Gent 1859) :

"Praticien remarquable, il jouit à Gand d'une considération et d'une confiance universelles; arbitre dans les cas graves, partout ses conseils étaient reçus avec déférence, empressement et reconnaissance. Revêtu de fonctions médicales et administratives importantes, les connaissances qu'il y déploya égalèrent l'exactitude qu'il mit à les remplir."

Zijn zoon Auguste Van Lokeren werd geboren te Gent op 4 juni 1799. Na zijn humaniorastudiën volgde hij de lessen aan de pas opgerichte universiteit en behaalde het diploma van doctor in de rechten in 1821. Na een korte advocatenpraktijk werd hij in 1826 benoemd tot substituut van de procureur des konings. Na de gebeurtenissen van 1830 gaf hij zijn ontslag om zich volledig te wijden aan de studie van de geschiedenis, de archeologie en de schone kunsten. In 1832 werd hij benoemd tot ere-archivaris als opvolger van Lieven de Bast en in 1835 publiceerde hij in samenwerking met de stadsarchivaris Charles Parmentier een bijdrage over bewaarde documenten in het stadsarchief.

Vanaf 1833 was A. Van Lokeren een van de directeurs van het belangrijke tijdschrift "Messenger des sciences et des arts" waarin hij gedurende veertig jaar talrijke bijdragen zal publiceren. Van Lokeren had ook leren schilderen bij P. F. de Noter en heeft gedurende vele jaren met talent een aantal stadszichten nauwkeurig getekend. De universiteitsbibliotheek bezit een bundel tekeningen van A. Van Lokeren.

In 1835 publiceerde Van Lokeren de kroniek van Sint-Baafs opgesteld door de monnik Jan van Tielrode omstreeks 1294. Wetenschappelijk heeft dit werk thans minder waarde na de kritische uitgave van deze kroniek door dr. J. Heller. Dit was echter voor Van Lokeren het begin voor zijn belangstelling voor de Sint-Baafsabdij.

Intussen was Van Lokeren lid geworden van de gemeenteraad in 1842

en in 1848 werd hij schepen van onderwijs en schone kunsten, mandaat dat hij zal uitoefenen tot einde 1854. Dank zij Van Lokeren werden de ruïnes van de Sint-Baafsabdij bewaard.

A. Van Lokeren schreef nog de volgende werken :

Le château espagnol à Gand (1855)

Histoire de l'abbaye de Saint-Bavon et de la crypte de Saint-Jean (1855)

Chartes et Documents de l'abbaye de Saint-Pierre (1868)

Zijn de werken van Van Lokeren thans verouderd, toch waren ze zeer belangrijk in hun tijd, omdat ze de aandacht vestigden op het rijk Gents verleden.

A. Van Lokeren overleed te Gent op 9 december 1872. Na zijn dood schonk mevrouw Van Lokeren een aantal documenten en tekeningen aan de stad Gent. Een gedenkplaat werd in de Sint-Baafsabdij ingehuldigd in 1905.

BIBLIOGRAFIE VAN DE WERKEN VAN VAN LOKEREN

Tables générales du Messenger des Sciences Historiques. 1854

Messenger des Sciences Historiques 1872.

M. S.

TE GENT

1. Op 14 februari werd op het stadhuis te Gent tussen het stadsbestuur Gent en de Honda Motor Co. een concessiekontraat getekend, waarbij dit bedrijf aan het Sifferdok een montage-werkplaats en een onderdeeldepot zal oprichten. De inverstering wordt geraamd op 450 miljoen frank. Einde 1978 moeten de eerste schepen uit Japan te Gent aankomen.

2. De werken voor het verkeersvrij maken van de Mageleinstraat zijn begin maart begonnen.

3. Te Gent verblijven thans 12 641 vreemdelingen (5 % van de bevolking) uit 90 verschillende landen; hiervan behoren slechts 30 % tot de Europese gemeenschap. De Turken vormen de talrijkste groep met 4 825 inwijkelingen.

4. De stad Gent heeft een woning in het Gewad aangekocht om het Stadsarchief, dat thans ruimte mist, te vergroten.

BIBLIOGRAFIE

Onlangs verschenen opnieuw drie delen van de omvangrijke studie "De Gentse Textielarbeiders in de 19e en 20e eeuw".

Dossier 5 : Gentse Prijzen; Huishuren en Budgetonderzoeken in de 19e en 20e eeuw (220 fr.).

Dossier 6 : Herkomst, huisvesting, arbeids- en levensomstandigheden van de werkkrachten van het bedrijf A. Voortman-N. V. Texas (310 fr.)

Dossier 7 : Levensschetsen van een aantal Gentse arbeidersfamilies (360 fr.).

Het dossier 4 zal over kort verschijnen. Uitgegeven door het Centrum voor Hedendaagse Sociale Geschiedenis van de V.U.B., Pleinlaan 2, 1050 Brussel. Prijs delen 4, 5, 6 en 7 : 800 fr. Er wordt ons een zeer grondige studie aangeboden, die ons toch niet volledig kan bevredigen. In de eerste plaats mochten de vorsers niet persoonlijk de registers van de burgerlijke stand onderzoeken, waardoor het onmogelijk was een aantal gegevens in te winnen (o.a. de ontwikkeling van de werknemers : handtekening bij huwelijk of kruisje). In andere steden en gemeenten wordt in bepaalde gevallen wel de toelating gegeven. In de tweede plaats door een gebrek aan publicaties over bepaalde onderwerpen konden de auteurs moeilijk hun gegevens in het algemeen historisch raam van Gent inpassen. Voor beide bemerkingen is de onderzoekersploeg dus niet verantwoordelijk. Wel zouden we graag hebben gezien dat een Gents historicus zijn medewerking had kunnen verlenen. We kunnen het besluit van G. Avondts beamen : "We menen nuttig werk te hebben verricht, al was het maar alleen om een methodologisch voorbeeld te hebben gesteld voor een diepgaander onderzoek in de aangegeven richting".

Karel Haerens : STANDBEELDEN VAN GENT

Onlangs verscheen van de hand van Karel Haerens een tweede boekje : Standbeelden van Gent. Slechts weinig Gentenaars zouden het aantal standbeelden te Gent kunnen raden. Het getal 47 zou velen overdreven lijken, en toch is dit getal juist. De auteur bespreekt deze 47 beelden : oorsprong, geschiedenis, beeldhouwer, enz. Het boek tellende 120 bladzijden is de vrucht van veel en langdurig geduldig zoeken. Het boekje is keurig uitgegeven en kost slechts 145 fr. Degelijk werk, dat naar ons oordeel veel succes zal kennen.

VRAAG EN ANTWOORD

Antwoord op vraag 81

Van de Heer architect Adr. Bressens ontvingen we de volgende tekst :
Ik heb Modest de Noyette gekend, die te Ledeberg geboren is en tevens
gewoond heeft in de Kerkstraat 109 te Ledeberg ten jare 1903. Zijn
geboortedatum is me onbekend, maar wel enige van zijn voornaamste
werken :

de Leopoldkazerne te Gent

de grote kerk te Aarlen

de Sint-Vincentiuskerk te Eklo

de kerk te Balgerhoeke

de ingang westergevel van de Sint-Michielskerk te Gent en het bouwen
van de nieuwe sacristie aan deze kerk.

De Noyette is ook de restaurateur van de Sint-Martinuskerk te Akker-
gem, waarvan hij een beschrijving heeft gemaakt. Tevens was hij ook
lid van Oudheidkundige Kring van Gent, waar hij dikwijls het woord
voerde. Hij staat bekend als een der voornaamste architecten.

Vraag 82

Wie kan aan de redactie van G. T. de volledige of gedeeltelijke Gentse
tekst op het lied Tipperary bezorgen ?

DE BENDE VAN SMEEROP

Komt een familie ergens op bezoek, en zijn daar vele kinderen bij, met
gretige magen, dan mompelt de vrouw van 't bezochte huis weleens :
daar is de bende van Smeerop !

Dit spreekwoord schijnt te dagtekenen van de tijd der Patriotten-bewe-
ging in België (1790). Gelijk men weet, werd er toen in elke gemeente
een compagnie van vrijwilligers ingericht, tot doel hebbende tegen de
Oostenrijkers op te rukken of de orde in steden en dorpen te handha-
ven. Deze compagnieën gingen beurtelings in de kastelnijhoofdplaatsen
de eed aan de Staten van het land afleggen.

Te Gent had die plechtigheid telkens plaats op de Vrijdagmarkt. Som-
tijds kwamen de compagnieën van een zelfde kanton op dezelfde dag
de vereiste eed zweren. Als nu de beurt gekomen was aan de Patriotten
van Smeerhebbe, werd op de Vrijdagmarkt de bende dier plaats aange-
kondigd onder de naam van *Smeerop*, of althans door de Gentenaren,

bijzonder spotziek in de tijd der Brabantse omwenteling, aldus aangeduid. Men kan denken, hoe er met die arme Patriotten gelachen werd ! De toenmalige redacteur der *Gazette van Gent*, die, ofwel mede een spotvogel, ofwel in de plaatskennis van Vlaanderen weinig bekend was, zette de dag daarna in zijn blad (14 October 1790, *Bijvoegsel*) in 't relaas der plechtigheid, duidelijk : *Smeerop*, en deze verkrenking van de naam der gemeente Smeerhebbe (bij verkorting Smeerheb), was genoeg om de Patriotten van die plaats een "bijlap" te geven, die in zwang gebleven is en ook op anderen toegepast werd.

FRANS DE POTTER

Ontleend aan het tijdschrift De Toekomst 1871

Smeerhebbe-Vloerzegem : gemeente tussen Geraardsbergen en Aalst.

GENTSCHE KINDERSPELEN

I.

Wij de jongens hier van Gent
Voor de leute goed gekend
Zijn d'er hier ne keer bijeen
Niets en mogen wij nog doen
Of 't is deugniet of kapoen
Dat begint ons te verleên
Wij mogen niet meer vechten
of meê steenen ruiten uitslaan
Ook de pluime niet meer steken
Altijd naar die schole gaan
Bind je een katje aan een belle
Of wilt g'op de deure schuppen gaan
Altijd spreken ze van ons te slaan

KOOR

Ja, ja, 't is wat
'T zijn jij dingen dat
De leute is gedaan
Als 't alzoo blijft gaan

} *bis*
)

II.

Speelt ang'lus of peerd op stal
Hoeplen of wegstekerke al
'T en is tons weeral niet wel
Ziet dat ge geen vuil liedje zingt
Al achter op een kerre springt
Of de koetsier zweept op ons vel
Kunsten mogen wij niet maken
Of niet spelen kruis-hem dijk
Op ons keissens 't zelfs niet loopen
In wat morre of wat slijk.
Trek ne knop af voor te kaarten
Of es u dingen wat gescheurd
Ge wordt weeral bij uw haar gesleurd.

III.

Als wij spelen met den top
Roept maar scheenheit of pas op !
Niemand die hem nog geneert
Als wij kop of letter slaan
Of aan 't schreefke stekke gaan
Loopt als de agent passeert
Op 't ijs die mogen wij niet spelen
Geen baantje maken zelfs op straat
Zonder broekske ook niet zwemmen
Z'heete zij dat weeral kwaad
Wilde wat aan de klinke strijken
Bindt ge iets aan nen hond ze steert
Ze zitte weeral op hulder peerd.

Ontleend aan de revue : "He, hedde 't zitte dan ?" 1908.